

บทที่ 4

ธุรกิจละครแก้บน

ปัจจุบัน สภาพสังคมและเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไป การแสดงแก้บนจึงต้องปรับสภาพให้สอดคล้องกับสภาวะดังกล่าว ธุรกิจจึงได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในระบบการบริหารและการจัดการ ตลอดจนกระทบต่อกระบวนการทำรายได้ของผู้แสดง มีรายละเอียดดังนี้

4.1 การบริหารงาน

4.1.1 การดูแลและจัดการสถานที่

วัดโสธรวรารามวรวิหาร

ทางวัดโสธรฯ จะเป็นผู้ดูแลและจัดการเกี่ยวกับสถานที่ที่จะใช้แสดงโดยเลือกบริเวณภายในวิหารห่างจากที่ประดิษฐานหลวงพ่อโสธรประมาณ 5 เมตร คณะใดจะใช้สถานที่แก้บนภายในวิหาร จะต้องมีการประมูลราคา คณะใดประมูลได้ในราคาที่สูงกว่าคณะอื่น ก็จะมีสิทธิ์ใช้สถานที่ การประมูลทางวัดโสธรฯจะจัดขึ้นทุกปี และทางวัดก็จะมีรายได้จากสถานที่ในทุกๆ ปีเช่นกัน

เหตุที่ต้องมีการประมูล ก็เพราะไม่ต้องการให้คณะใดคณะหนึ่งผูกขาดในการใช้สถานที่ แต่เนื่องจากคณะละครที่วัดโสธรฯ แต่ละคณะ มีความแตกต่างในเรื่องขององค์ประกอบมาก เช่น จำนวนผู้แสดง อุปกรณ์ประกอบการแสดง ดังนั้นในการประมูลตลอด 10 ปีที่ผ่านมา ปรากฏว่า คณะละครที่ประมูลได้ จึงเป็นคณะประจวบเจริญศิลป์ เพียงคณะเดียว

ศาลพระพรหมเอราวัณ

สถานที่ที่ใช้แสดงแก้บนที่ศาลพระพรหมเอราวัณ จะอยู่ในความรับผิดชอบของมูลนิธิทุนท่านท้าวมหาพรหม จะไม่เกี่ยวกับโรงแรมเอราวัณ ดังข้อความในหนังสือ มูลนิธิทุนท่านท้าวมหาพรหมโรงแรมเอราวัณ กล่าวไว้ว่า

“บริษัทสหโรงแรมไทย และ การท่องเที่ยวจำกัด ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี ให้ร่วมลงทุนกับเอกชน โดยให้เอกชนเช่าที่ดินซึ่งเป็นที่ตั้งโรงแรมเอราวัณเดิมและสร้างโรงแรมเอราวัณใหม่บนพื้นที่ดินเดิม และให้กันที่ดินซึ่งเป็นที่ตั้งของเทวสถานท่าน้ำมหาพรหมโรงแรมเอราวัณ เนื้อที่ประมาณ 100 ตารางวา ออกจากที่ดินให้เช่า ซึ่งได้ขออนุญาตกรุงเทพมหานครจัดตั้งทุนพรหมวิหารโรงแรมเอราวัณเป็นมูลนิธิขึ้น เพื่อที่จะได้เป็นผู้รับผิดชอบดูแลเงินบริจาคเทวสถานแห่งนี้”¹

เมื่อมีคณะกรรมการหลายคณะ เข้ามาประกอบอาชีพ ทางมูลนิธิฯ จึงเข้ามาจัดการให้ทุกคณะ ได้มีสิทธิใช้สถานที่เท่าเทียมกัน โดยแบ่งวันและเวลาแสดงให้แก่แต่ละคณะ แทนการประมูล ฉะนั้น ไม่ว่าผู้ใดจะมีรายได้อันเกิดจากเทวสถานแห่งนี้ ทางมูลนิธิฯ จะได้รับผลประโยชน์ร่วมด้วยทุกครั้ง ส่วนรายได้ที่ทางมูลนิธิฯ ได้รับ จะนำไปบริจาคเพื่อการแพทย์และสาธารณกุศล

ศาลพระกาฬพบุรี

เรื่องสถานที่แสดง ละครแก่นที่ศาลพระกาฬ จะไม่มีการประมูลสถานที่เช่นเดียวกับที่ศาลพระพรหม เนื่องจากคณะที่เข้ามาประกอบอาชีพ มีเพียงคณะเดียว ปัญหาในการใช้สถานที่แสดงจึงไม่เกิดขึ้น ส่วนรายได้จากการแสดง ต้องแบ่งให้ผู้ดูแลศาลพระกาฬ นำไปใช้ในการปรับปรุงเทวสถาน

4.1.2 ผู้จัดการประจำคณะละครแก่น

วัดโสมรารามวรวิหาร

ผู้จัดการคณะละครที่วัดโสมรฯ จะเรียกว่า เจ้าของคณะละครหรือโต้ไฟ เป็นผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบภายในคณะทั้งหมด เช่น รายได้ของลูกน้อง การแบ่งรอบให้กับผู้แสดง การเพิ่มจำนวนผู้แสดง การลาออกของผู้แสดง การเลือกเพลงแก่น (ในกรณีที่ผู้ว่าจ้างไม่ได้เป็นผู้เลือก) เป็นต้น

¹ เอกสารมูลนิธิทุนท่าน้ำมหาพรหม โรงแรมเอราวัณ. (กรุงเทพฯ : ม.ป.ป.)

ศาลพระพรหมเอราวัณ

ผู้จัดการประจำคณะละครแก้บนที่ศาลพระพรหม คือ เจ้าของคณะหรือได้โผ เช่นเดียวกับที่วัดโสธรฯ เจ้าของคณะละครแต่ละคณะ จะทำหน้าที่ควบคุมแบ่งบันรายได้ให้กับผู้แสดง และมูลนิธิฯ โดยนำใบแจ้งรายชื่อผู้มาใช้บริการให้เจ้าหน้าที่ของมูลนิธิฯ ทราบ หลังจากการแสดงสิ้นสุดลง นอกจากนี้ เจ้าของคณะยังต้องทำหน้าที่แบ่งผู้แสดงที่รำในแต่ละวัน ให้มีจำนวนรอบเท่า ๆ กัน เลือกเพลงที่ใช้แก้บน ควบคุมการฝึกซ้อม รวมทั้งดูแลความเรียบร้อยภายในคณะ ให้อยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ทางมูลนิธิฯ กำหนด *

ศาลพระกาฬพบุรี

ผู้จัดการประจำคณะ คือ เจ้าของคณะละครหรือได้โผ โดยจะเป็นผู้รับผิดชอบในคณะละครทั้งหมด เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลศาลจะไม่เข้ามาเกี่ยวข้อง เพียงรอรับส่วนแบ่งที่ได้จากคณะละคร ไว้เพื่อทำนุบำรุงศาลพระกาฬต่อไป

จากการเก็บข้อมูลพบว่า การบริหารงานของคณะละครในเรื่องของสถานที่แสดงทางคณะละครทั้ง 3 แห่ง ไม่ได้เป็นผู้กำหนดสถานที่สำหรับแสดงเอง ผู้ที่กำหนดสถานที่ คือ เจ้าของสถานที่หรือผู้ที่ดูแลรับผิดชอบต่อสถานที่นั้น ๆ เป็นผู้กำหนด

ส่วนด้านผู้จัดการคณะละคร จะเป็นหน้าที่ของเจ้าของคณะละครหรือได้โผ คอยดูแลจัดการทุกอย่างภายในคณะละครของตนและยังมีบุคคลอีกหนึ่งตำแหน่งในคณะละครแก้บน ที่มีส่วนเพิ่มรายได้ในแต่ละวันให้กับคณะละคร คือ นายหน้าหาละคร ซึ่งมีที่วัดโสธรฯ เพียงแห่งเดียว ส่วนที่พระพรหมเอราวัณนั้น ไม่ต้องใช้นายหน้าหาละคร เนื่องจากเวลาแสดงของแต่ละคณะไม่ตรงกันอยู่แล้ว จะไม่มีการแย่งลูกค้ากัน เช่นเดียวกับศาลพระกาฬ เพราะมีคณะละครแก้บนอยู่คณะเดียวเท่านั้น

* เงื่อนไขที่ทางมูลนิธิฯ กำหนด คือ หลังเลิกแสดงแต่ละคณะต้องส่งหลักฐานใบแจ้งรายชื่อผู้มาใช้บริการให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบทุกครั้ง และมีให้คณะหนึ่งคณะใดมาแสดงในวันอื่น นอกเหนือจากทางมูลนิธิฯ จัดให้

4.2 รายได้ของผู้แสดง

จากการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับผู้แสดงในเชิงธุรกิจ คือรายได้ของผู้แสดง แต่ละแห่งมีการแบ่งรายได้ให้ผู้แสดงดังนี้

รายได้ผู้แสดงที่วัดโสธร ฯ

รายได้ของผู้แสดงที่วัดโสธร ฯ นี้ คณะประจวบเจริญศิลป์ เจ้าของคณะจะแบ่งรายได้ให้กับผู้แสดงและนักดนตรีเป็นรายเดือน เพราะผู้แสดงในคณะมีจำนวนกว่า 30 คน การจ่ายเงินเป็นรายวัน ก่อให้เกิดข้อสงสัย ไม่สะดวกและทางคณะมีรายได้มากพอที่จะจ่ายเป็นเงินเดือนให้กับผู้แสดงได้

ผู้แสดงจะได้รับประมาณ	1,000 - 5,000	บาท ต่อ เดือน
นักดนตรีจะได้รับประมาณ	1,000 - 4,000	บาท ต่อ เดือน
นายหน้าหาละคร (ได้ค่าจ้างเป็นรายวัน)	150 - 200	บาท ต่อ วัน

ทั้งนี้เจ้าของคณะ จะพิจารณาจากความสามารถและประสบการณ์ของแต่ละคน เนื่องจากไม่มีตัวละครเอก ผู้แสดงทุกคนจะร้องเพลงเหมือนกัน การจ่ายค่าจ้างก็จะพิจารณาเป็นรายบุคคล

ส่วนคณะเล็ก ๆ ที่แสดงอยู่ภายนอกโบสถ์ จะจ่ายค่าจ้างทั้งผู้แสดงและนักดนตรีเป็นรายวัน เฉลี่ยคนละ 20-50 บาท ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับรายได้ของแต่ละวันด้วย

รายได้ผู้แสดงที่ศาลพระพรหมเอราวัณ

สำหรับรายได้ที่ต้องจ่ายกับผู้แสดงและนักดนตรี ที่ศาลพระพรหมทั้ง 4 คณะจะเหมือนกันคือ จ่ายเป็นรายวัน คิดเป็นรอบ เฉลี่ยคนละ 20 บาท ต่อ 1 รอบ

รายได้ผู้แสดงที่ศาลพระกาฬ

ปัจจุบัน คณะละครแก๊บนที่ ศาลพระกาฬ มีอยู่คณะเดียว จึงไม่พบปัญหาแย่งลูกค้า รายได้จึงเป็นของคณะเพียงคณะเดียว เจ้าของคณะจะจ่ายค่าจ้างแก่ผู้แสดงและนักดนตรีเป็นรายวัน เฉลี่ย 20-50 ต่อ 1 คน

จากข้อมูลดังกล่าวสรุปได้ว่า รายได้ที่ให้กับผู้แสดงทั้ง 3 แห่ง จะกำหนดโดยเจ้าของคณะละคร โดยคำนึงถึงรายได้ในแต่ละวันเป็นหลัก ส่วนกำหนดเวลาในการจ่ายค่าตอบแทน วัดโสธรฯ จะจ่ายเป็นรายเดือน ส่วนที่ศาลพระพรหม จะจ่ายตามจำนวนรอบที่แสดงในแต่ละวัน และศาลพระกาฬจะจ่ายค่าตอบแทนเป็นรายวัน

4.3 ส่วนแบ่งสำหรับเจ้าหน้าที่ของสถานที่

ในเรื่องของส่วนแบ่ง ที่เจ้าหน้าที่ของคณะแต่ละแห่งต้องจ่ายให้กับเจ้าของสถานที่นั้น ถือเป็นผลประโยชน์ร่วมกัน กล่าวคือ คณะละครแก๊บนทุกคณะ ยินดีแบ่งรายได้ของตนให้กับเจ้าของสถานที่ หรือผู้ดูแลสถานที่ เนื่องจากเป็นการตอบแทนที่เจ้าของสถานที่ อนุญาตให้ใช้ประกอบอาชีพ โดยถือว่าการทดแทนบุญคุณ และให้ด้วยความเต็มใจ²

จะเห็นได้ว่าคณะละครทั้ง 3 แห่ง จะแบ่งดังนี้คือ

วัดโสธรวรารามวรวิหาร

ส่วนแบ่งที่ทางวัดโสธรฯ ได้จากคณะละครแก๊บน คือ

² สัมภาษณ์. ประจวบ เพชรพันธ์. หัวหน้าคณะละครประจวบเจริญศิลป์, 20 กรกฎาคม 2539.

รำเบ็ดเตล็ด

ชุดการแสดง	ค่าจ้างแสดงต่อรอบ	ส่วนแบ่งที่ทางวัดได้/รอบ
รำชุดพิเศษ	390 บาท	100 บาท
รำชุดกลาง	290 บาท	90 บาท
รำชุดธรรมดา	190 บาท	60 บาท

รำถวายมือ

จำนวนผู้แสดง	ค่าจ้างแสดงต่อรอบ	ถวายหลวงพ่อบุญ
รำ 4 คน	290 บาท	100 บาท
รำ 6 คน	390 บาท	150 บาท
รำ 8 คน	590 บาท	200 บาท

ส่วนแบ่งที่วัดโสธรฯ ให้กับเจ้าของสถานที่ จะแยกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแบ่งที่ทางวัดได้ กับ ส่วนแบ่งที่ถวายหลวงพ่อบุญ โดยใช้ชุดการแสดงเป็นตัวกำหนด หากใช้ชุดรำถวายมือทางวัดได้ ส่วนแบ่งน้อยกว่าชุดรำเบ็ดเตล็ด ฉะนั้นจึงพบว่าเจ้าของคณะจะพยายามเลือกชุดรำเบ็ดเตล็ด เพื่อให้ได้ส่วนแบ่งมากกว่านั่นเอง

ศาลพระพรหมเอราวัณ

จากการเก็บข้อมูล พบว่า ส่วนแบ่งของคณะละครแก้บน ที่ศาลพระพรหม จะต้องจ่ายให้กับมูลนิธิฯ นั้น มูลนิธิฯ จะเป็นผู้กำหนด โดยรับส่วนแบ่งจากการแสดงแต่ละชุด ร้อยละ 50 ตามรายละเอียดดังนี้

จำนวนผู้แสดง	ค่าจ้างแสดงต่อรอบ	ส่วนแบ่งที่มูลนิธิฯ ได้รับ
2 คน	260 บาท	130 บาท
4 คน	360 บาท	180 บาท
6 คน	610 บาท	305 บาท
8 คน	710 บาท	355 บาท

จากรายละเอียดในตาราง เจ้าของคณะละครจะได้รับส่วนแบ่งเท่ากับมูลนิธิฯ ซึ่งต้องนำมาจ่ายให้ผู้แสดงในแต่ละรอบ เฉลี่ยคนละ 20 บาท / 1 รอบ เจ้าของคณะละครและผู้แสดงจึงต้องการทำให้ได้จำนวนรอบมากที่สุด ในแต่ละวัน

ศาลพระกาฬ

อัตราค่าจ้างละครแก่นัที่ศาลพระกาฬ จะมีลักษณะเดียวกับทั้ง 2 แห่ง ที่กล่าวมาแล้ว คือ จะต้องแบ่งรายได้ให้ศาลพระกาฬ ซึ่งอยู่ในความดูแลของจังหวัด โดยมีเจ้าหน้าที่ประจำดูแลความเรียบร้อยที่ศาลพระกาฬ เจ้าของคณะละครจะนำเงินส่วนแบ่งมอบให้กับเจ้าหน้าที่ของศาล ตามอัตราค่าจ้างดังนี้

จำนวนผู้แสดง	ค่าจ้างแสดงต่อรอบ	ส่วนแบ่งที่ศาลพระกาฬได้รับ
4 คน(รำถวายมือ)	209 บาท	60 บาท
4 คน(รำชุดเล็ก)	309 บาท	90 บาท
6 คน(รำชุดใหญ่)	509 บาท	100 บาท

การแบ่งรายได้ให้เจ้าของสถานที่ วัดโสธรฯ จะใช้ชุดการแสดง และจำนวนราคาเป็นตัวแบ่ง โดยแยกเป็นรำเบ็ดเตล็ด ส่วนแบ่งให้ทางวัด และรำถวายมือ ส่วนแบ่งถวายหลวงพ่อนั้นจะพบว่าเมื่อหักส่วนแบ่งแล้ว ทางคณะจะมีรายได้จากการรำเบ็ดเตล็ดมากกว่ารำถวายมือ

สำหรับศาลพระพรหม จะแบ่งรายได้ให้ทางมูลนิธิฯ คิดเป็นอัตราร้อยละ 50 ส่วนที่เหลือเจ้าของคณะเป็นผู้ได้รับ เพราะฉะนั้นทั้งผู้แสดงและเจ้าของคณะ จึงพยายามทำเวลาและแสดงให้ได้จำนวนรอบมากที่สุดในแต่ละวัน

ศาลพระกาฬ ส่วนแบ่งที่ให้เจ้าของสถานที่ จะพิจารณาจากจำนวนเงินและผู้แสดงในแต่ละรอบ

4.4 สมุดลงเวลาคิวละครประจำวัน

สมุดลงคิวของคณะละครแก่นั้นเป็นสิ่งจำเป็น เพราะสามารถตรวจสอบได้ว่าในแต่ละวัน มีผู้มาใช้บริการมากน้อยเพียงใด มีรายได้ต่อวันเป็นจำนวนเท่าใด

สมุดคิวละครประจำวันที่วัดโสธรฯ

สำหรับละครแก่นคณะประจวบเจริญศิลป์ จะมีผู้ทำหน้าที่คอยจดบันทึกว่า มีผู้มาใช้บริการในชุดใด ราคาเท่าไร และมีเจ้าหน้าที่ของวัดนั่งประจำอยู่ด้วยอีก 1 คน เพื่อคอยตรวจสอบ และรับส่วนแบ่งในแต่ละวัน

สถานที่สำหรับลงคิวละครประจำ จะเป็น โต๊ะ ตั้งอยู่ทางด้านขวาของเวทีละคร ห่างจากที่นั่งของนักดนตรี ประมาณ 2 เมตร

สำหรับคณะอื่นๆ จะไม่มีสมุดลงคิวแสดงละคร เพราะแต่ละวันมีผู้มาใช้บริการน้อย ประมาณวันละไม่เกิน 5 ราย

ตัวอย่างสมุดลงคิวแสดงละครแก่นบนคณะประจวบเจริญศิลป์

รายการ ที่	วัน เดือน ปี	ชุดแสดง	จำนวนคน แสดง	จำนวนเงิน	รายได้ให้ ทางวัด	รายได้ ถวาย หลวงพ่อ
1	17 ต.ค. 38	รำชุดพิเศษ	8	390	100	-
2	17 ต.ค. 38	รำชุดกลาง	6	290	90	-
3	17 ต.ค. 38	รำถวายมือ	6	390	-	150
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						

สมุดลงเวลา จะทำขึ้นมาอย่างง่ายๆ เมื่อลงรายการและรับเงินจากผู้ใช้บริการแล้วก็สิ้นสุดการว่าจ้าง ไม่มีใบเสร็จรับเงิน แต่ทางคณะก็จะไม่เอาเปรียบผู้มาใช้บริการ โดยจะแสดงตรงตามรายการที่ลงไว้ในสมุดลงเวลาทุกครั้ง

สมุดลงคิวละครแก่นบนประจำวันที่ศาลพระพรหม

สำหรับสมุดลงคิวละคร ที่ศาลพระพรหม จะเป็นเพียงแผ่นกระดาษยาวสีขาวทางมูลนิธิฯ จะพิมพ์เป็นแบบฟอร์มไว้ให้ทั้ง 4 คณะ เมื่อแสดงเสร็จ 1 วัน จะต้องคืนแบบฟอร์มกลับไปให้เจ้าหน้าที่ที่ตรวจสอบและเก็บไว้เป็นหลักฐาน

รายชื่อแขกจ้างรำละคร

นางรำมา คน

คณะ วันที่ / / เวลา น. ถึง น

ลำดับ	ชื่อ	ราคา รอบละ	จำนวน		เลขที่ ใบเสร็จ	หมายเหตุ
			รอบ	คนรำ		
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						
21						
22						
23						
24						
25						
26						
27						
28						
29						
30						
31						
32						
33						
34						
35						
36						
37						
38						
39						
40						
41						
42						

ตัวอย่าง แบบฟอร์มด้านหน้าใบลงคิวละครแก่นที่ศาลพระพรหม โรงแรมเอราวัณ

ลำดับ	ชื่อ	ราคา รอบละ	จำนวน		เลขที่ ใบเสร็จ	หมายเหตุ
			รอบ	คนรับ		
43						
44						
45						
46						
47						
48						
49						
50						
51						
52						
53						
54						
55						
56						
57						
58						
59						
60						
61						
62						
63						
64						
65						
66						
67						
68						
69						
70						
71						
72						
73						
74						
75						
76						
77						
78						
79						
80						
81						
82						
83						

สรุป ไร่ชุดพิเศษ จำนวน.....รอบ
 ไร่ 2 คนรับ จำนวน.....รอบ ลงชื่อ.....พนักงานมูลนิธิ
 ไร่ 4 คนรับ จำนวน.....รอบ
 ไร่ 6 คนรับ จำนวน.....รอบ
 ไร่ 8 คนรับ จำนวน.....รอบ ลงชื่อ.....คณะละครไร่

รวมทั้งสิ้นรอบ

ตัวอย่าง แบบฟอร์มด้านหลังใบลงคิวละครแก่นที่ศาลพระพรหม โรงแรมเอราวัณ

สมุดลงคิวละครแก่นประจำวันที่ศาลพระกาฬ

คณะละครแก่น ที่ศาลพระกาฬ มีคณะเดียว สมุดลงคิวละครจะอยู่กับเจ้าของคณะละคร จะขึ้นอยู่กับเจ้าของคณะละครเป็นผู้จัดบันทึกเอง เป็นสมุดเล่มเล็กๆ พกติดตัวได้ สะดวก รายละเอียดที่ลงในสมุดมีดังนี้

ลำดับที่	วัน เดือน ปี	ชุดแสดง	จำนวนเงิน	รายได้ให้ศาลพระกาฬ
1	9 พ.ค. 39	รำชุดเล็ก	309	90
2	9 พ.ค. 39	รำชุดใหญ่	509	100
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

สมุดลงคิวละครนี้ ทางเจ้าหน้าที่ศาลจะเป็นผู้ตรวจสอบ หลังจากเลิกการแสดงในแต่ละวัน

สมุดลงคิวคณะละครแก่นที่วัดโสธรฯ และที่ศาลพระกาฬมีลักษณะคล้ายกันคือจัดทำอย่างง่ายๆ บรรจुरายละเอียดตามที่เจ้าของคณะต้องการ ส่วนที่พระพรหมเอราวัณ มีแบบฟอร์มที่ทางมูลนิธิฯ กำหนดให้อย่างชัดเจน ทั้ง 4 คณะต้องใช้แบบฟอร์มเดียวกัน

สรุปได้ว่า การตรวจสมุดลงคิวที่วัดโสธรฯ และศาลพระพรหม จะมีวิธีการตรวจสอบและมีเจ้าหน้าที่ควบคุมอย่างเคร่งครัด วัดโสธรฯ จะมีคนของทางวัดนั่งประจำที่โต๊ะสมุดลงคิว ศาลพระพรหม มีเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ หลังเลิกแสดงของแต่ละคณะ ส่วนศาลพระกาฬ เมื่อหมดเวลา

แสดงในแต่ละวัน เจ้าของคณะจะนำสมุดลงคิวไปให้ตรวจ จะไม่มีเจ้าหน้าที่มาควบคุม ในขณะที่รับงาน

5.5 มูลเหตุของการเลือกอาชีพร่ำแก๊บน

จากการสัมภาษณ์ผู้แสดงทั้ง 3 แห่ง พบว่า สาเหตุที่เลือกอาชีพร่ำแก๊บน มีดังนี้

1. ฐานะยากจน ต้องการรายได้ เนื่องจากไม่มีความรู้อื่น จึงมาร่ำ เพราะไม่ต้องฝึกมากก็ร่ำได้
2. ไม่อยากเรียนต่อ จึงหางานทำ
3. หารายได้เสริมเฉพาะวันเสาร์-อาทิตย์ (เฉพาะนักเรียนหรือผู้ที่ทำงานประจำ)
4. หารายได้ระหว่างรอนานอื่น
5. เป็นอาชีพสุจริตและมีรายได้สม่ำเสมอ
6. เป็นอาชีพที่ไม่มีข้อจำกัดเรื่องวุฒิการศึกษา

5.6 จุดมุ่งหมายในการร่ำของผู้แสดง

จากการเก็บข้อมูลคณะละครแก๊บน กล่าวได้ว่า จุดมุ่งหมายในการร่ำของผู้แสดงทั้งสามแห่ง มีลักษณะร่วมเหมือนกันอย่างเด่นชัดที่สุด คือ ร่ำเพื่อธุรกิจ โดยวิเคราะห์ได้จากการที่ผู้แสดงไม่สนใจทำร่ำ คำนึงถึงแต่จำนวนรอบที่ร่ำได้ในแต่ละวัน และต้องทำงานแข่งกับเวลาเพื่อรายได้ที่เพิ่มมากขึ้น

เพราะฉะนั้น จากจุดมุ่งหมายในการร่ำ มูลเหตุของการเลือกอาชีพและธุรกิจต่าง ๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้อง ทำให้ลักษณะทำร่ำของทั้งสามแห่งไม่แตกต่างกันมากนัก ความอ่อนแอของดงามจึงลดน้อยลงตามลำดับ มีการตัดทอนทำร่ำ ไม่เรียงลำดับทำร่ำ ดังนั้นความงาม ความถูกต้องของการร่ำแก๊บนในปัจจุบัน จึงไม่ตรงตามหลักนาฏศิลป์แต่อย่างใด